Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Click here to enter text. **Click here to enter text.**

§ 165

Diarienr: KS-2026/00728

Svar på remiss: Delbetänkande Tillträdesförbud SOU 2026:48

Beslut

Kommunstyrelsens beslutar

att avge yttrande gällande Delbetänkande Tillträdesförbud SOU 2026:48 enligt tjänsteskrivelsen

Ärendebeskrivning

Lag (2021:34) om tillträdesförbud till butik trädde i kraft den 1 mars 2021. Lagen utökades år 2022 till att även omfatta bibliotek och badanläggningar, vilket innebar att lagen bytte namn till lagen om tillträdesförbud till butiker, badanläggningar och bibliotek.

Regeringen beslutade den 11 september 2025 att uppdra åt en särskild utredare att överväga vissa frågor rörande bland annat tillträdesförbud, preventiva vistelseförbud och nödvärn. I delbetänkandet har utredningen bland annat sett över hur lagen om tillträdesförbud till butiker, badanläggningar och bibliotek tillämpas. Utredningen har även prövat frågor om straffsanktionerade tillträdesförbud och lämnat förslag på hur regleringen kan göras mer effektiv.

- Tillträdesförbud ska kunna användas i fler typer av lokaler. Idag omfattas butiker, badanläggningar och bibliotek. Utredningen vill även inkludera andra affärslokaler som är öppna för allmänheten.

- Det införs en föreslagen presumtionsregel vilket innebär om någon
  har begått ett brott i eller i anslutning till lokalen och brottet kan påverka verksamheten, ska tillträdesförbud meddelas. Idag krävs en framåtblickande bedömning av risken för nya brott eller

allvarliga trakasserier.

- Även utan ett konstaterat brott ska förbud i förslaget kunna meddelas om personens tidigare beteende innebär risk för att personen kommer begå brott, trakasserar någon, eller väsentligen stör verksamheten.
- Polismyndigheten ska få möjlighet att besluta om tillfälliga tillträdesförbud direkt på plats. Ett sådant beslut ska gälla omedelbart men som längst i fyra veckor. Idag behöver en anmälan alltid ställas i första läge till åklagare som har att fatta beslut om tillträdesförbud.

Yttrade har lämnats av kulturnämnden och fritidsnämnden

Umeå kommuns yttrande
Fritidsnämnden har tagit del av utredningens förslag och ställer sig positiv till en förenklad möjlighet att förbjuda tillträde för personer som stör ordningen eller begår brott i kommunens lokaler. Störningar, hotfulla situationer och brottsliga handlingar kan påverka såväl verksamhetens bedrivande som tryggheten för övriga besökare. En störning av verksamheten är ytterst en arbetsmiljöfråga för anläggningens personal samt värnande av besökarnas trygghet. Fritidsnämnden tillstyrker därför utredningens förslag.

Kulturnämnden har tagit del av promemorians förslag och ser positivt på en
förenkling av möjligheten att förbjuda tillträde till personer som stör ordningen eller begår brott i kommunens lokaler, såsom biblioteken. Detta
främst med anledning av att sådana störningar ytterst är en arbetsmiljöfråga för bibliotekens personal, samtidigt som besökarnas trygghet ska värnas.

I förslaget anges att det inte finns någon begränsning rörande vad som säljs
respektive tillhandahålls i de olika lokaliteterna. Detta innebär att annan verksamhet som vanligtvis bedrivs i exempelvis bibliotekens lokaler inte faller utanför lagens tillämpningsområde. Således bör det tolkas att även

övriga verksamheter i ett exempelvis kulturhus, omfattas av lagstiftningen,
vilket nämnden ser som viktigt.

Nämnden vill dock framhålla vikten av bibliotekens öppna och demokratiska uppdrag som fastställs i bibliotekslagen (2013:801) och som bygger på principen om tillgänglighet för alla. Det är angeläget att lagen om
tillträdesförbud inte tillämpas så att tillgängligheten för allmänheten påverkas negativt.

Kulturnämnden vill också betona betydelsen av preventiva insatser inom ramen för frågan. Resurser till och samverkan med socialförvaltning, vården, skola, polisen och civilsamhället med flera är den främsta insatsen
för att förhindra de problem som lagstiftningen syftar till att begränsa.

Beslutsunderlag

Kulturnämndens yttrande 2026 § 57
Fritidsnämndens yttrande 2026 § 53
Delbetänkande av Utredningen om nödvärn, tillträdesförbud och preventiva vistelseförbud

Beredningsansvariga

Olov Häggström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Remissvaren ska ha kommit in till Justitiedepartementet senast den 9 november 2026. Svaren bör lämnas per e-post till ju.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till ju.L5@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Ju2026/01671 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-07-08

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienr: KS-2026/00728

Remiss: Delbetänkande Tillträdesförbud SOU 2026:48

Förslag till beslut
Kommunstyrelsens beslutar

att avge yttrande gällande Delbetänkande Tillträdesförbud SOU 2026:48 enligt tjänsteskrivelsen

Ärendebeskrivning
Lag (2021:34) om tillträdesförbud till butik trädde i kraft den 1 mars 2021. Lagen utökades år 2022 till att även omfatta bibliotek och badanläggningar, vilket innebar att lagen bytte namn till lagen om tillträdesförbud till butiker, badanläggningar och bibliotek.

Regeringen beslutade den 11 september 2025 att uppdra åt en särskild utredare att överväga vissa frågor rörande bland annat tillträdesförbud, preventiva vistelseförbud och nödvärn. I delbetänkandet har utredningen bland annat sett över hur lagen om tillträdesförbud till butiker, badanläggningar och bibliotek tillämpas. Utredningen har även prövat frågor om straffsanktionerade tillträdesförbud och lämnat förslag på hur regleringen kan göras mer effektiv.

- Tillträdesförbud ska kunna användas i fler typer av lokaler. Idag omfattas butiker, badanläggningar och bibliotek. Utredningen vill även inkludera andra affärslokaler som är öppna för allmänheten.

- Det införs en föreslagen presumtionsregel vilket innebär om någon har begått ett brott i eller i anslutning till lokalen och brottet kan påverka verksamheten, ska tillträdesförbud meddelas. Idag krävs en framåtblickande bedömning av risken för nya brott eller allvarliga trakasserier.
- Även utan ett konstaterat brott ska förbud i förslaget kunna meddelas om personens tidigare beteende innebär risk för att personen kommer begå brott, trakasserar någon, eller väsentligen stör verksamheten.
- Polismyndigheten ska få möjlighet att besluta om tillfälliga

tillträdesförbud direkt på plats. Ett sådant beslut ska gälla omedelbart men som längst i fyra veckor. Idag behöver en anmälan alltid ställas i första läge till åklagare som har att fatta beslut om tillträdesförbud.

Yttrade har lämnats av kulturnämnden och fritidsnämnden

Umeå kommuns yttrande
Fritidsnämnden har tagit del av utredningens förslag och ställer sig positiv till en förenklad möjlighet att förbjuda tillträde för personer som stör ordningen eller begår brott i kommunens lokaler. Störningar, hotfulla situationer och brottsliga handlingar kan påverka såväl verksamhetens bedrivande som tryggheten för övriga besökare. En störning av verksamheten är ytterst en arbetsmiljöfråga för anläggningens personal samt värnande av besökarnas trygghet. Fritidsnämnden tillstyrker därför utredningens förslag.

Kulturnämnden har tagit del av promemorians förslag och ser positivt på en förenkling av möjligheten att förbjuda tillträde till personer som stör ordningen eller begår brott i kommunens lokaler, såsom biblioteken. Detta främst med anledning av att sådana störningar ytterst är en arbetsmiljöfråga för bibliotekens personal, samtidigt som besökarnas trygghet ska värnas.

I förslaget anges att det inte finns någon begränsning rörande vad som säljs respektive tillhandahålls i de olika lokaliteterna. Detta innebär att annan verksamhet som vanligtvis bedrivs i exempelvis bibliotekens lokaler inte faller utanför lagens tillämpningsområde. Således bör det tolkas att även övriga verksamheter i ett exempelvis kulturhus, omfattas av lagstiftningen, vilket nämnden ser som viktigt.

Nämnden vill dock framhålla vikten av bibliotekens öppna och demokratiska uppdrag som fastställs i bibliotekslagen (2013:801) och som bygger på principen om tillgänglighet för alla. Det är angeläget att lagen om tillträdesförbud inte tillämpas så att tillgängligheten för allmänheten påverkas negativt.

Kulturnämnden vill också betona betydelsen av preventiva insatser inom ramen för frågan. Resurser till och samverkan med socialförvaltning, vården, skola, polisen och civilsamhället med flera är den främsta insatsen för att förhindra de problem som lagstiftningen syftar till att begränsa.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00728

Beslutsunderlag

Kulturnämndens yttrande 2026 § 57
Fritidsnämndens yttrande 2026 § 53
Delbetänkande av Utredningen om nödvärn, tillträdesförbud och preventiva vistelseförbud

Beredningsansvariga

Olov Häggström

Beslutet ska skickas till

Remissvaren ska ha kommit in till Justitiedepartementet senast den 9 november 2026. Svaren bör lämnas per e-post till ju.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till ju.L5@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Ju2026/01671 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Förnamn, Efternamn	Olov Häggström
Befattning	Utredare